

Неда НЕЖДАНА

ТОЙ, ЩО ВІДЧИНЯЄ ДВЕРІ

ЧОРНА КОМЕДІЯ ДЛЯ ТЕАТРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРАГЕДІЇ

Дійові особи:

1. Жінка, вона ж Віра — 30-32 роки.
2. Дівчина, вона ж Віка — 25-26 років.

Діється в моргу, напівпідвальному приміщенні, у наші дні восени на Україні.

Пролог.

На сцені приймальня в моргу. Праворуч і ліворуч — двері. На стіні — план евакуації, під ним — кушетка. За столом ЖІНКА гортає журнал, вочевидь, жіночий.

ЖІНКА: Вигадають таке казна-що, хоч стій, хоч плач. (Гортає). О, гімнастика для грудей. Це те, що треба, а то скоро доведеться їх у мікроскоп шукати. (Наспівує). «Шукати станеш — не скоро знайдеш.» (Виходить з-за столу, починає робити вправи). Так, а якже ними рухати? (Чути якийсь скрип, ЖІНКА прислухається). Ой, що це в мене вже так груди скриплять? (Знову скрип). Та ні, це, мабуть, миші. (Звук голосніше). Ого, миші, а гасяють, як кабани. А може це пацюки? (Знову звук). Так, треба коктейль прийняти: (дістає ліки, капає у склянку з водою) валер'яночка, корвалолчик, валідолчик. (П'є з відразою). А казали ж: робота спокійна, контингент тихий, ні на що не жаліється. Неприємності лише у вигляді запахів. А нерви?!

В цей час двері з правого боку прочиняються і з'являється постать напівголеної ДІВЧИНИ з «биркою» на нозі у примарному світлі. ЖІНКА тихо скрикує, непритомніє, падає за стіл. ДІВЧИНА заходить до кімнати, оглядає її, ЖІНКУ спершу не помічає.

ДІВЧИНА: Ой, а де це я? Ніби якась контора... Може, витверезник? А де всі? Це я що, одна п'яна на все місто? У нас що, сухий закон? Так і я сухе вживаю. І чого так холодно? (Тільки-но помічає, що вона майже гола). Ой, мамо! Хоч би рядниркою якою прикрили. (Помічає стос простирадла, загортається в одне з них). Буде стиль «антік». (Бачить реєстраційний журнал на столі). Журнал моргу №5. Ой, мамо мія, так це ж морг! Допилася ти, подруго, до ватерлінії... Повний провал у пам'яті із частковим збереженням інтелекту... Агов, тут є хто живий? Хоча які живі в трупарні? (Сідає на стілець і помічає ЖІНКУ). Ой, а це хто? (Оглядає). Здається, не дихає. І що це за морг такий? Бардак, а не морг. Труп під ногами валяються, проходу живій людині не дають. П'яні всілякі шастають. Хоча я вже майже твереза. Треба її кудись прибрати, а то не по-людськи якось. (Перетягує ЖІНКУ на кушетку, в цей момент вона розплющує очі. ДІВЧИНА відсахнулася і відбігла на безпечну відстань).

Сцена I.

ДІВЧИНА: Згинь. Стій там, не підходь!

ЖІНКА: (Спантеличено). Ой, а ви ж, перепрошую, здається, труп.

ДІВЧИНА: Що? Від трупа чую!

ЖІНКА: Ви ж померли. Як же ви розмовляєте? Це що, сон?

ДІВЧИНА: Та який там сон... Хоча, може, й сон, вічний. А бачите ви мене, бо усопли...

ЖІНКА: А ви ж хто така?

ДІВЧИНА: Тут варіантів декілька: ще труп, вже труп і просто труп.

ЖІНКА: Ви хочете сказати, що я вже все...? Це неможливо, як же так?

ДІВЧИНА: Наглою смертю.

ЖІНКА: Ні, я не хочу... (На очі навертаються сльози).

ДІВЧИНА: (Підходить, втішає). Всі через це проходять. Було б за чим побиватися. Зараз жити — собі ж дорожче. Те купи, це дістань. А покійнику — одна труна і треба.

ЖІНКА: (Крізь сльози). А труни зараз теж, знаєте, які дорогі?

ДІВЧИНА: Так не вам же купувати, а благовірному. А в труні лежиш собі, і ніяких тобі проблем одягання і годування тлінного тіла. Квіти приносять. За життя тобі часто дарували?

ЖІНКА: Ой, я ж із чоловіком не простилася. Це для нього такий удар...

ДІВЧИНА: Удар? Та він тільки зітхне з полегшенням. А то що ж йому весь вік з однією бабою мордуватися? Сама пожила, дай і чоловікові пожити. На свободі...

ЖІНКА: Стривайте, як же це сталося? Я ж здорова була.

ДІВЧИНА: От-от, саме що була. Та яке здоров'я з нашою екологією? В землі гербіцид на гербіциді, ще й пестицидом поганяє. В повітрі, перепрошую, гази, у воді — взагалі казна-що, H₂O там і не ночувало. Тож зашлакувався по саму зав'язку — і готовий.

ЖІНКА: Я ж і гімнастику робила... для грудей, і спиртним не зловживала... майже, і бальзам цей гидотний пила, як його, з оригінальною кришечкою.

ДІВЧИНА: Як ви бездарно витрачали гроші! (Жінка схлипує). Та який сенс ревіти? Кого ви збираєтесь розчулити? Оцю пришелепкувату даму з косою? й глибоко фіолетово. Ні, краще я зустріну її гордо з рум'янцем на щоках, а не синюватою блідістю на обличчі.

ЖІНКА: (Кидається розглядати себе в маленьке дзеркальце). До речі, я зовсім не схожа на труп, ніяких таких синюватих плям, на які ви натякали.

ДІВЧИНА: А що ж ви хочете — миттєвого ефекту? Треба почекати хоч пару днів. Ви б краще про щось більш суттєве подбали. От чи місце на цвинтарі є, чи якісь родичі? Зараз можна підселятися, себто підзахоронюватися, під якусь рідню.

ЖІНКА: (Зітхає). Ні, на жаль, у мене поки що всі живі.

ДІВЧИНА: Тоді, мабуть, у крематорій.

ЖІНКА: (Схоплюється злякано). Та ви що, отак-от згоріти заживо?

ДІВЧИНА: По-перше, не заживо, а замертво. А по-друге, чому ні? Краще швиденько згоріти, ніж довго і нудно... гнити.

ЖІНКА: Брр... Послухайте, у вас іншої теми немає? І чого ми тут сидимо? Де рай, пекло, тунель зі світлом, хоч що-небудь, схоже на порядне потойбічне життя?

ДІВЧИНА: Чекаємо, поки за нами прийдуть. Стільки народу гине! Може, є якась черга.

ЖІНКА: Ви останні будете?

ДІВЧИНА: Так.

ЖІНКА: Тоді я за вами... Страшенно не люблю чекати. Що ж тепер робити?

ДІВЧИНА: От робити якраз нічого й не треба. Спочивайте і цей... упокоюйтесь. До речі, може познайомимось? В останню путь разом все-таки. Вікторія. Можна просто Віка.

ЖІНКА: (Крізь зуби). Можна просто Віра... Георгіївна.

ДІВЧИНА: Ві-ра Ге-ор-гі-ївна! Уявляєш, як гарно буде це ім'я золотими літерами на граніті... А під ним епітафія: «Від глибоко вдячних нащадків».

ВІРА: Так у мене ж і нащадків немає.

ВІКА: Тоді так: «На пам'ять, честь і славу на віки віків!»

ВІРА: Амінь! Ой, вирвалося.

ВІКА: (Пауза). А в тебе є гарне фото на могилку?

ВІРА: Ой, немає... Є на паспорт. Взагалі я не дуже фотогенічна, і фігура теж...

ВІКА: Чого, фігура в тебе непогана і, головне, економічно вигідна: і труну вузьку зробити можна — дешевше, і тканини на одяг менше...

ВІРА: Ой, а мені ж і вдягнути нічого.... От, правда, на шубу недавно стяглася.

ВІКА: Ні, в шубі у труну... незручно і, певно, жарко буде.

ВІРА: А в мене ще купальничок новий, невдяганий, веселий такий, у квіточку.

ВІКА: Ні, у квіточку не піде, якби ще чорний якийсь чи темно-синій... От це все наша совковська звичка — лишати все на потім... якось колись десь...

ВІРА: Так раптово ж сталося, наглою смертю!

ВІКА: Про це якраз усі попереджені. Завчасно. От у нас усьому вчать. Машину водити — три місяці, екзамени. А помирати — ніхто не готовий. Треба якісь курси, іспити. І так: не підготувався — не лізь помирати.

ВІРА: І я про те ж. Зелена я ще. А може мене не приймуть?

ВІКА: А що ти мене питаєш? Я знаю стільки, скільки й ти.

ВІРА: А справляєш враження такої досвідченої. Ніби разів десять помирала.

ВІКА: А все чому? Логічне мислення... Щось у мене від нього голова страшенно розболілася. Треба б випити якихось ліків, я тут десь бачила. *(Випиває, сідає за стіл і засинає)*.

ВІРА: Дай і мені. А то від цих новин — голова обертом. *(Теж приймає)*. Щось це мені нагадує. Здається, моє снодійне... Піду упокоюся трохи. *(Йде до кушетки, лягає, затемнення)*.

С ц е н а 2.

ВІРА: *(Прокидається, підводиться, оглядає кімнату, помічає Віку і підходить до неї, «кахикає» над нею, та прокидається)*. Перепрошую, а що ви тут робите?

ВІКА: *(Спросоння не розуміючи, що відбувається)*. Я? Де? Що? Чекайте... Я пішла з Тольком... До речі, сволота рідкісна — напоїв і кинув. Прокидаюся — холодно, під ногами трупи... І ти, здається, один із них. От і згадала, як славно. А звати тебе Вірою.

ВІРА: Справді. А ти Віка... Так це був не сон?

ВІКА: Який там сон? Погляньте на мене. В очах — холод, на нозі — бирка, типовий представник сімейства трупів. І ти не краще.

ВІРА: Абсурд якийсь. Я мертва?

ВІКА: Ні, ти просто собі гуляла поруч, а потім думаєш: дай-но зазирну до моргу. Чудове місце для прогулянок, така освіжаюча прохолода! Знаєш, куди нас привезли? Морг №5.

ВІРА: Морг №5? Так це моє робоче місце, працюю тут санітаркою. Значить, я жива?

ВІКА: А чого ж ти тоді валялася, як звичайнісінький труп?

ВІРА: Не валялася, а знепритомніла. Я прийняла тебе за привида.

ВІКА: Так я жива, труп чи привид? Я вже заплуталася.

ВІРА: Ми можемо вщипнути одна одну. *(Щипають одна одну і скрикують)*.

ВІКА: Припустимо, ми живі. Але як я тут опинилася?

ВІРА: Напилася до безпам'ятства і задубла десь на вулиці, от і підібрали як покійницю.

ВІКА: А якже лікар констатував смерть?

ВІРА: Як він ще власної не констатував! Надирається, а потім на автопілоті... Ще дякуй, що тут прокинулася, а не в крематорії. Пити менше треба.

ВІКА: Та це я з незвички. Слухай, так ми таки живі?

ВІРА: Слава Богу! Добре все, що добре закінчується.

ВІКА: Не закінчується! *(Сміються)*. Ой, треба додому скоріше подзвонити...

ВІРА: Тільки не кажи, звідки дзвониш.

ВІКА: Можна? *(Пробує зателефонувати, але не виходить)*. Здається, не працює.

ВІРА: Дай-но я. *(Теж безуспішно)*. Дивно. Ніякого звуку. Тут за рогом є автомат. *(Штовхає двері, але вони зачинені)*. Що за чортівня! Зачинено. Чи це чийсь дурні жарти, чи... Стривай, тут є ще чорний хід. *(Біжить до протилежних дверей, але і там зачинено)*. Ну що ти стоїш як укопана? Допоможи. *(Пробують удвох, але марно)*.

ВІКА: Та-ак, тихе місце морг... І скільки ж тут стирчати? До речі, а котра година?

ВІРА: *(Дістає годинника)*. Зупинився. Може, вдарився, коли впала. А в тебе немає?

ВІКА: У мене лише бирка. *(Піднімає ногу і розглядає)*. Ну, звичайно, номер 13-й, з таким номером навіть померти по-людськи не можна. Може спробувати виламати двері?

ВІРА: Безнадійно. Броньовані.

ВІКА: Яка в нас дурнувата країна! Для чого в моргу броньовані двері? Щоб покійників не розікрали? Чи щоб самі не порозбігалися?

ВІРА: Та ні. Просто це було бомбосховище. На випадок ядерної, хімічної чи ще якоїсь небезпеки... Тут і план десь був... *(Знаходить цю схему)*. Та ось вона. *(Вивчає схему, Віка приєднується)*. Ось бачиш, коли є якась загроза, працює захисна система і двері блокуються... Ой! *(Вражена думкою)*. Може, це випадково...

ВІКА: А телефон відрізали — теж випадково?

ВІРА: Господи, як моторошно стало. Тільки не це! Якось не віриться...

ВІКА: Коли гахнув Чорнобиль, теж ніхто не вірив.

ВІРА: Може це він і бабахнув?

ВІКА: Хтозна... але виходити небезпечно: раптом якась хімія, епідемії, радіація...

ВІРА: Звідкіль же тій холері взятися? Все ж ніби тихо було...

ВІКА: Все просто: Америка послала бомбу на Ірак, Росія вступилася за російськомовне населення Ізраїля і пульнула в Америку... А для них то все «рашен» — от і бабахнуло.

ВІРА: З моїм щастям, прямо в морг №5 у моє чергування. То, думала, все, а це ще гірше.

ВІКА: Чого? То ніби ми були мертві, а всі живі, а тепер, може, навпаки.

ВІРА: В компанії воно якось краще... Ти правда думаєш, що ми останні люди?

ВІКА: Все може бути. Хтозна?

ВІРА: І для чого тоді було Богові лишати двох баб? От у Ноя кожної тварі було по парі...

ВІКА: Бога іноді важко зрозуміти. От я бачила одну фантастику, так там дівчаток у пробірках вирощували. Ти не чула про таке штучне запліднення?

ВІРА: Штучне — то воно штучне, але без чоловіка все одно не обійтись... *(Чути телефонний дзвоник. Жінки заніміли, дзвоник повторюється, знімає трубку, каже дерев'яним голосом)*. Ало...так...так... *(Вішає, мовчить)*.

ВІКА: Ну що, хто дзвонив?

ВІРА: Не знаю...

ВІКА: Ну хоч чоловічий голос чи жіночий?

ВІРА: Чоловічий, здається.

ВІКА: Слава Богу, хоч один чоловік уцілів. І що ж він сказав?

ВІРА: Що вони вже виїхали і скоро будуть тут.

С ц е н а 3.

ВІКА: Це що, за якимось трупом?

ВІРА: Ні, коли за трупом — так не кажуть... Ні, вони до мене чи до нас...

ВІКА: Ну хоч телефон запрацював. *(Бере трубку)*. Ой, а він знову мовчить...

ВІРА: Може, це навмисно, він працює лише ззовні... Містика якась.

ВІКА: Давай думати логічно: коли ми живі, то це чийсь дурні жарти і треба дочекатися, поки все скінчиться. А коли ми... неживі, тим більше треба чекати.

ВІРА: *(Сідають, пауза)*. Але я не можу сидіти склавши руки! Треба щось робити!

ВІКА: В тебе цигарки є? *(Киває «так»)*. Давай посмалимо. *(Віра дістає цигарки собі і їй, запалюють, потім свою вона зіжмакує)*. Ти чого?

ВІРА: Я не буду. А раптом все взаправду... і буде суд. А палити — гріх.

ВІКА: Коли взаправду, то ти вже своє відгрішила. Це все вже не рахується.

ВІРА: *(Дістає нову цигарку)*. Вмовила. Дай підкурити. *(Глибоко затягується)*.

ВІКА: Однією цигаркою менше чи більше... Ти б краще про щось серйозніше подбала... Помолися, якщо віриш.

ВІРА: *(Стає в позу, молиться, ледь ворухачи губами)*. А ти чом не каєшся?

ВІКА: Сенсу немає. Кайся не кайся, все одно туди *(показує вниз)* попаду... Не вийшло в мене по-писаному... Зате нагулялася і життя набачилась... Сита ним по саму зав'язку!

ВІРА: Все одно, коли щиро покаятися... Може, це як чистилище. Вони нам шанс дали.

ВІКА: Тобі добре казати. Ти он працювала тяжко, з одним жила, може, й не зраджувала?

ВІРА: Краще б я зраджувала, ніж таке... Слухай, а можна я тобі покаюся, як священнику?

ВІКА: Зачекай. (*Загасила цигарку*). Тепер кайся.

ВІРА: Я робила аборт, двічі. Один раз ще зовсім молода була, зелена. Випадковий хлопець, один раз і було... А другий — то вже в заміжжі. Ми так бідно жили, знімали кімнату... Я думала, куди на ці злидні... А мені потім цей хлопчик снівся. Знаєш, ніби хуртовина така, і хтось у двері стукає і тихо так: «Мамо,пусти мене, мені страшно...» Відчиняю двері, а там нікого нема. Прокинулась і реву... Казали мені, як від кого аборт зробиш, життя з ним не буде, а я раніше не вірила. Жінка за аборт платить і за життя, а після — й поготів.

ВІКА: За дитину теж. Аборти майже всі роблять, таке життя. У мене ще гірше було. Як була вагітна, мій козел мені зрадив, ну я й послала його. Він і пішов... А дитина мертвою народилася: обвиття пуповиною. Кажуть, це воно відчуває себе винуватим і ніби вішається...

ВІРА: Хіба вони можуть «там» розуміти таке?

ВІКА: Ще краще за нас... Знаєш, краще б я була аборт зробила. І я б менше намучилася, і моя бідна дівчинка... й би так легше було.

ВІРА: Слухай, за страждання людям багато гріхів прощається.

ВІКА: Мені після того однаково було. (*Чути дзвінок*). Бери трубку і добре порозпитуй!

ВІРА: От ти і розпитуй. Твоя черга. (*Пауза*). Бери, не встигнеш!

ВІКА: (*Бере трубку*). Ало... Слухаю... Так... Я тільки хотіла... (*Кладе трубку*).

ВІРА: Що він сказав?

С ц е н а 4.

ВІКА: Скоро будемо... І додав: ніяких необдуманих кроків, щоб собі не зашкодити.

ВІРА: Стривай. Коли ми можемо собі зашкодити, то ми... живі?

ВІКА: Справді. Які вже там кроки у покійників? Ще необдумані. Все ясно.

ВІРА: Щось мені це нагадує, чисто лікарський тон: не хвилюйтеся, все в ажурі, а як відріжуть ногу по вуха, так вона вам треба та нога?... Ідея. Ти спиртним зловживала?

ВІКА: Та я ж зовсім по трішки.

ВІРА: Але багато разів. Біла гарячка, моя мила.

ВІКА: Що?! У тебе часом стріха не поїхала?

ВІРА: Поїхала, звичайно. Робота нервова, перевтома, стреси. Тут ніяка стріха не втримається. Ще добре, недалеко відїхала, ще пам'ятає місце відправки.

ВІКА: Що ти несеш? Ти хочеш сказати — ми психи?

ВІРА: Варіантів два: чи ми психи, чи є ще більші психи, які вважають нас психами.

ВІКА: Припустимо... Але для чого нас замкнули?

ВІРА: Маніакально-депресивний синдром. Ми соціально-небезпечні типи. Чи типки?

ВІКА: А чого не в психушці, а в моргу?

ВІРА: Метод такий — лікування без відриву від виробництва.

ВІКА: Я тут нічого не виробляю!

ВІРА: Чи без відриву від місця прописки... тимчасової...

ВІКА: Гаразд, а що значить фраза: «Собі не зашкодити»?

ВІРА: Ну, щоб не билися головою об стінку і не пошкодили суспільне майно.

ВІКА: Це твоя голова майно?

ВІРА: Стіна... чи ці довбані двері. (*Розганяється в них, але зупиняється на півдорозі*).

ВІКА: (*Замислено*). Який же я псих? Я ж тверезо мислю.

ВІРА: Ти б уже помовчала про тверезість, ти ж типовий шизоїдний параноїк, а я — параноїдальний шизофренік.

ВІКА: Господи, це звучить таким ідіотизмом, що схоже на правду... Послухай, Віро, ти ж медик, ти ж розумієшся на

такому. Я знаю: здвиг по фазі, а куди, звідки і яка фаза...

ВІРА: Я, звісно, не психіатр... Слухай, а тобі не здавалося, що тебе хтось переслідує?

ВІКА: (*Пригадує*). Було-було. Оце як одягну міні, так зразу якась собака як причепиться і переслідує-переслідує...

ВІРА: А коли довгу спідницю?

ВІКА: Як яку. Коли з розрізом, так теж...

ВІРА: От бачиш: нав'язливі ідеї зі стійкими асоціаціями.

ВІКА: Ой, мамо, я не хочу в дурку. (*Пауза, тихо*). Послухай-но, я знаю, що робити, щоб нас випустили. Треба показати, що ми на шляху одужання, розумієш?

ВІКА: (*Киває, що зрозуміла, голосно*). Я більше ніколи не буду пити!

ВІРА: А я близько не підходитиму до покійників. Піду з моргу завтра ж, ні, сьогодні!

ВІКА: Мені вже противно від одного запаху спиртного!

ВІРА: А мені як противно від запаху цих...

ВІКА: А на доказ я вступлю до товариства тверезості.

ВІРА: А я піду на найгірше, на швидку допомогу, навіть на прийом аналізів, аби лише не тут. (*Лунає дзвоник телефону, тихо*). Може, вони нас почули?

ВІКА: Ну давай, бери трубку, поговори з ним, як медик із медиком.

ВІРА: Ало... Так... (*Пауза*). Перепрошую... (*Кладе трубку*). По-моєму, це не лікар... Сказав, що затримуються. А ми щоб визначились... Ні, з психами так не розмовляють.

ВІКА: Точно... Визначтесь... Прямо як у виборчому бюлетні...

ВІРА: Стривай, ти підкинула гарну ідею... А раптом це політичний переворот? У них там нагорі боротьба за владу, а народ позамикали по своїх домах, щоб під ногами не плуталися. Ми маємо визначитися, за кого — за наших чи за ваших. А дзвінки для нагнітання напруги...

ВІКА: Але де наші, де ваші?

ВІКА: Тобі не все одно? Гірше, ніж зараз, уже все одно не буде, нікуди. А тут, може, хоч якийсь лад наведуть: когось пересадять, когось перестріляють — уже легше дихати стане.

ВІКА: А коли нас перестріляють і пересадять?

ВІКА: Як це, а нас то за що?

ВІКА: Якби знали, за що, то вже давно б... (*Показує жест пістолета*). А так вони ще думають. Сказали ж визначитись. Тож треба взнати, хоча б ліві чи праві?

ВІРА: Так це, напевно, комуняки. Путч он хто робив?

ВІКА: Тсс... (*Тихо*). Вибирай вирази, раптом вони підслуховують.

ВІРА: (*Голосно*). А чого, я теж за світле майбутнє, навіть за теперішнє.

ВІКА: А я колись носила цю... частину багряного стяга... Я і тепер комсомолка, в душі...

ВІРА: А в мене і членський квиток десь валяється... зберігається, як реліквія, до кращих часів. Пам'ятаєш, як добре було при Союзі? Зарплати вчасно платили.

ВІКА: А продукти які дешеві! Кілька в томатному соусі, а бублики, а сирки плавлені!

ВІРА: Послухай, товаришко, давай заспіваємо якоїсь революційної пісні. (*Підморгує*).

ВІКА: Давай «Взвейтесь кострами...». (*Тихо*). Я більше нічого не пам'ятаю.

ВІРА: (*Починає марширувати і скандувати*). Кто шагает дружно в ряд?

ВІКА: (*Так само*). Пионерский наш отряд. (*Співають один куплет, підказуючи одна одній*). Пост сдал.

ВІРА: Пост прийняв. (*Зупиняються*). Знаєш, по-моєму, це не комуняки.. Якою мовою він говорив? Українською. Буде тобі шовініст язика ломати, звичайно, це націоналюги.

ВІКА: Ой, а ми тут такого наплели!

ВІРА: При Союзі теж хрінувато було. Як згадаєш цю кільку в томатному соусі чи ці... Як їх? (*З огидою*). Сирки...

ВІКА: Так, продумаємо імідж щирих українок. В тебе випадково вишитих сорочок немає?

ВІРА: Ти що думаєш, тут мерці на дозвіллі займаються художнім вишиванням хрестиком?

ВІКА: Ой, які ми саркастичні! Я просто спитала. Тоді пісні. Знаєш якихось патріотично-свідомих, бажано оригінальних? (*Віра киває, Віка «оголошує номер»*). Співає фольклорний ансамбль моргу №5. Музика народна, слова народні, виконує... народ.

ВІРА: (*Заводить*). «Ой там, на точку, на базарі жінки чоловіків продавали...»

ВІКА: Ти що, що ти співаєш? Скажуть, спершу чоловіків, а там і всю вільну Україну продадуть! Не дай, Боже, таке співати... Давай краще потанцюємо. (*Знову оголошує «номер»*). Виступає фольклорний танцювальний ансамбль моргу №5. Танок-сюїта.

ВІРА: (*Починає танцювати, Віка підхоплює, обидві захоплюються танцем, потім Віра хапається за попереk*). Ой, радикуліт замордував, клята сидяча робота, ще й у льоху.

ВІКА: Ні, це все клята самодіяльність. Головне, взагалі, родовід. От у тебе яке прізвище?

ВІРА: Пройдисвіт. Це чоловікове.

ВІКА: (*Сміється*). Ну, ти й чоловіка знайшла! Довго шукала? (*Серйозно*). Але для нашої ситуації — ідеальне. Схоплено, так би мовити, національний характер. А дівоче яке?

ВІРА: Дурман, травка така — дурман-зілля.

ВІКА: Це вже гірше. Наркотою відгонить. І ще й на «ман». У тебе євреїв у роду не було?

ВІРА: Ніби не було... Послухай, невже вони будуть так копатися в родичах?

ВІКА: Ще й як! До сьомого коліна. Я одного такого знала, так він про всіх питав, чи той українець. Пішли, кажу, на «Ріголетто» Верді. А він знову: «А він українець?» — «Хто, — кажу, — Верді чи Ріголетто?» А він: «Обоє». Не смішно?

ВІРА: Ні, а, до речі, як твоє прізвище? (*Бере до рук журнал, ВІКА перехоплює*).

ВІКА: Я то що, можу й трупом прикинутися, тимчасово, і документ є з печаткою.

ВІРА: По-перше, трупом можна й не тимчасово, а на довший термін. А по-друге, б'ють, як то кажуть, не по печатці, а по пиці... (*Лунає дзвоник, обидві завмирають*).

ВІРА: Твоя черга. Спробуй по голосу вловити партійну приналежність.

ВІКА: Може ще колір трусиків? (*Бере трубку*). Ало... (*довга пауза*). Приїхали...

ВІРА: Як, уже? Де? Так ліві чи праві?

ВІКА: Це ми приїхали. Вони ще в дорозі. А нам сказали бути готовими до найгіршого...

С ц е н а 6.

ВІРА: До найгіршого? Господи, що вже може бути гірше? Ми вже були мертвими, психами, пережили атомну війну і два путчі. Скільки ж можна знущатися?!

ВІКА: І все це ми придумали собі самі.

ВІРА: Ні, я вже не можу так! Я готова на що завгодно, аби тільки вибратися звідсіль!

ВІКА: Кажеш, на що завгодно? А ну, роздягайся.

ВІРА: У тебе що, стріха зовсім поїхала, остаточно і без вороття?

ВІКА: Та ні, просто є одна ідея, треба перевірити. Ти хочеш розгадку таємниці?... (*ВІРА відступає*). Та не бійся ти так: у мене нормальна сексуальна орієнтація.

ВІРА: Що ти надумала? Ну гаразд. (*Починає роздягатися*). Холодно все-таки.

ВІКА: Нічого, скоро тобі стане жарко.

ВІРА: Про що ти?

ВІКА: (*Критично оглядає*). А в тебе фігурка ще нічого так, все на місці. Можеш одягатися. Ми вигадували казашо, а все дуже просто і банально... Подумай сама: симпатична баба, себто ти, одна, вночі, в інтимному віддаленому місці. Навіщо платити повіям? Можна замкнути двері, пару годин психічного пресингу — і будеш готова, сама казала, на що завгодно...

ВІРА: Цей голос справді схожий на бандитський... Ой, мамо, треба тікати звідси.

ВІКА: Ми вже пробували, сама знаєш. Може, тут можна якось сховатися?

ВІРА: Куди? Хіба до покійників, але я туди не піду. Та й там знайти просто. Я буду захищатися, кричати, битися. Зрештою, я можу пригрозити міліцією!

ВІКА: Тобі життя недороге? Чи газет не читаєш? Коли все тишком-нишком, так вони темну справу зроблять і поїдуть собі. А як почують погрози, кувалдою по голові — і готово. І зручно — в холодильник засунув, і все — одним трупом менше, одним більше — ніхто й не помітить.

ВІРА: Чому не помітять? Тут сувора документація...

ВІКА: Тобі від цього легше? Краще півгодини неприємних відчуттів, ніж усе життя трупом. У мене трупний досвід невеличкий, але з мене досить.

ВІРА: Але я не можу отак переступити через себе, без підготовки, з ким попало...

ВІКА: Тобі ж не зуб виривати будуть. Можеш поуювляти що-небудь. І що ти зразу налаштовуєшся на негатив. Не обов'язково ж якісь горили будуть. Може й, симпатичні хлопці.

ВІРА: Симпатичний і так жінку знайде. (*Лунає телефонний дзвінок*).

ВІКА: Підійдеш?

ВІРА: Краще ти, у тебе ж досвіду більше....

ВІКА: (*Бере трубку*). Ало... (*Довга пауза, кладе трубку, завмирає*).

Е п і л о г.

ВІРА: Ну, що він сказав? (*Пауза*). Чого ти мовчиш? (*Пауза*). Ну не лякай мене. Так це те, що ти думала? (*Віка киває «ні»*). А що тоді? Хто це був? Кажи, не муч мене!

ВІКА: Не знаю... Він сказав, що вони передумали і не приїдуть.

ВІРА: Як це не приїдуть? Чому?

ВІКА: Він не пояснював. І додав: «Ми можемо самі вибирати: іти чи залишатися...».

ВІРА: Відірвали в мухи крильця — лети, мушко... А він знає, що ми тут замкнені?

ВІКА: Мені здається, вони знають про нас більше, ніж ми самі про себе знаємо...

ВІРА: Ми вже нічого не знаємо: ні хто ми, ні де, ні хто й коли відчинить ці двері...

ВІКА: Стривай, він же сказав, що ми можемо йти. Спробуй двері.

ВІРА: Скільки можна? Мені вже набридло. Ну на, щоб ти не сумнівалася... (*Штовхає двері — вони виявляються не замкнені, і вона ледь не випадає туди*). Ой, мамо!...

ВІКА: (*Біжить до інших*). І ці теж. Світає... Подивись на свого годинника, швидко.

ВІРА: Та вони ж... (*Виймає і слухає*). Ідуть! Невже все скінчилося? Невже ми вільні?

ВІКА: Скінчилося? Ні, все тільки починається...

ВІРА: У тебе чергова версія? Що починається?

ВІКА: Найгірше. Ти пам'ятаєш, він казав про найгірше?

ВІРА: Чому найгірше?

ВІКА: Не розумієш? Вони подарували тобі вибір.

ВІРА: Що ж тут поганого?

ВІКА: Вони кинули його нам, як собаці кістку. Нате вам вашу свободу, подавіться нею. Ти можеш іти, а можеш залишатися, можеш бути живою, а можеш мертвою. Немає нічого ні вгорі, ні знизу. Нічого! І нікого звинувачувати у свої бідах і помилках, і не треба пристосовуватися до обставин. Ти сама їх створюєш. Твої слова — це твої слова, і твої кроки — це твої, і твоя тінь... Ми все чекали того, хто відчинить ці двері, а це наш вибір... І найстрашніше, що телефон уже ніколи не задзвонить — вони проїхали повз нас. Вони вчинили найгірше...

ВІРА: І що з нами буде далі?

ВІКА: Далі? Не знаю...

Дві жінки притиснулися одна до одної посеред сцени. Двері — навстіж. Ілюзія сильного протягу. Жінки завмирають у невідомості. Повільно гасне світло.

З а в і с а.

П'єса друкується зі скороченнями, але цілісність структури збережена.